

TARSUS
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
TARSUS ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI TİCARET VE LOJİSTİK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

HEDEF PAZAR ARAŞTIRMA RAPORU

BADEM

Bademler; Kabuksuz (Taze Veya Kurutulmuş)
080212 - Fresh or dried almonds, shelled

HAZIRLAYAN

Mine TABAK (UTL Yüksek Lisans Öğrenci)

İçindekiler

ÖZET/ABSTRACT.....	1
Bademin Tarihçesi.....	3
Badem Ürünü ve Üretimi	3
İthalat.....	8
Sonuç.....	9

Şekiller

Şekil 1. Yıllara göre Badem Fiyatı.....	7
Şekil 2. Ülkelerin İthalatındaki Artış Grafiği.....	8

Tablolar

Tablo 1. Dünya Badem Üretimi.....	4
Tablo 2. Ülkelere Göre Badem Üretimi.....	5
Tablo 3. 2021 Yılı ve Yakın Coğrafyasında Üretim Miktarları.....	5
Tablo 4. Türkiye Badem Verileri (Ton).....	6
Tablo 5. Dünya Badem İthalatı.....	7
Tablo 6. İspanya Badem İthalatı.....	8

ÖZET

Güncel ikincil kaynaklardan elde edilen verilerin yardımıyla badem ürününün üretim miktarı, ülke bazlı ithalat miktar ve değeri, ihracat miktar ve değeri, ortalama birim ihraç ve ithal değerleri, tarife ve tarife dışı engeller, pazara yakınlık gibi bilgiler yorumlanarak Türkiye için hedef Pazar belirlenmiştir. Başta Amerika, İspanya, Avustralya ve Türkiye olmak üzere Birleşik Arap ülkeleri gibi körfez ülkeleri hedef pazar olarak görülmüştür. Türkiye ise dördüncü sırada yer alarak artan üretimini doğru zamanda doğru pazarlara yönelterek pazardan pay alma potansiyeline oldukça fazladır.

Anahtar Kelimeler: İhracat, Pazar Araştırması, Badem

ABSTRACT

With the help of the data obtained from current secondary sources, the target market for Turkey has been determined by interpreting the production amount of almond product, country-based import amount and value, export amount and value, average unit export and import values, tariff and non-tariff barriers, proximity to the market. Gulf countries such as the United Arab States, especially America, Spain, Australia and Turkey, were seen as target markets. Turkey, on the other hand, has a high potential to gain a share from the market by directing its increased production to the right markets at the right time, ranking fourth.

Keywords: Export, Market Research, Almond

BADEMİN TARİHÇESİ

Badem Anadolu topraklarının en eski meyvelerinden biridir. Bademin anavatanı Orta ve Batı Asya'nın dağlık bölgeleridir. Buradan doğuya doğru Çin ve Hindistan'a; batıya doğru Kuzey İran, Suriye ve Akdeniz ülkelerine yayılmış ve tamamen yerleşmiştir. Kafkasya'ya kadar Afganistan ve İran boyunca çeşitli yabancı formları bulunur. Bunlardan içi tatlı ve üstün nitelikli olanların kültüre alınmasıyla bugünkü kültür bademi meydana gelmiştir. Anadolu'da bodur acı badem zengin varyasyonlar göstererek yetişmektedir (kurak, kıraç alanlarda). Ülkemiz bademin gen merkezlerinden birisidir. Badem kültürü 4000 yıl önce İran, Türkiye, Suriye ve Filistin'de başlamıştır. Muhtemelen prehistorik çağlarda Yunanistan'a ve Kuzey Afrika'ya getirilmiş, İtalya'da çok eski çağlardan beri yetiştirilmiştir. Böylece ilk olarak Akdeniz çevresine yerleşmiştir. İtalya, İspanya ve Akdeniz havzasına yayılışı 19. yüzyıl sonlarına doğru olmuştur. Badem Amerikan'ın yerli bitkisi olmayıp 150 yıl kadar önce İspanya'dan getirilmiştir. İlk kolonistler tarafından Kuzey Amerika'ya götürülmüş; bu ülkede 1840'dan sonra özellikle California'da büyük gelişme kaydetmiştir. Badem ağacı kuzey yarıkürede 30 – 44, güney yarıkürede 20 – 40 enlem dereceleri arasında yayılmıştır. Bu bölgede yetiştiriciliği 600 ile 1000 metreye kadar çıkar. Daha yukarı enlem dereceleri ve yüksekliklerde ekonomik olarak yetiştiriciliği durur. Çünkü bu şartlar dışında ilkbahar geç donları nedeniyle meyveler zarar görmekte ve meyvelerin olgunlaşması için sıcaklık toplamı yetersiz kalmaktadır.

Bademler ikiye ayrılır:

- 1-Acı bademler
- 2-Tatlı bademler

Acı Bademler: Siyanidrik asit içerdiklerinden acıdırlar ve fazla alındığı zaman zehir etkisi gösterebilirler. Badem yağı çıkarmak için kullanılırlar. Tatlı Bademler: El, diş, sert kabuklu ve taş bademler olmak üzere dört gruba ayrılırlar. Kabuğun kalınlığı arttıkça randıman düşmektedir.

Bademler, çalı veya 10 metreye kadar boylanabilen ağaçlardır. Dikine veya yayvan büyürler. Gövdeleri gri-parlak kırmızımtırak kahverengidir. Dalları, grimsi kahverengi, sık dalcıklıdır. Gözler, odun ve meyve gözleri olarak gruplandırılır. Yapraklar, uzun, ok biçiminde, parlak koyu yeşil renklidir.

Badem Ürünü ve Üretimi

Badem, çekirdekli bir meyve ağacı ürünüdür. Badem ağacı rosaceae familyasından Prunus cinsine ait bir türdür. İnsanlar tarafından binlerce yıldır yetiştirilen badem, kökeni Orta Doğu'ya dayanan eski bir meyvedir. Bugün dünya genelinde birçok farklı türü ve çeşidi bulunan badem, besleyici değeri ve sağlık faydaları nedeniyle popüler bir meyvedir. Badem, sağlıklı yağlar, protein, lif, E vitamini ve mineraller gibi birçok besin ögesini içerir. Badem, atıştırmalıklar, tatlılar, yemekler ve salatalar gibi birçok farklı şekilde kullanılabilir. Ayrıca badem unu, badem ezmesi ve badem yağı gibi ürünler de elde edilebilir. Badem, binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan ve kültürler arasında önemli bir yeri olan bir meyvedir. Günümüzde de dünya genelinde popülerliğini sürdürmektedir.

Tablo 1. Dünya Badem Üretimi

YIL	TON
2021	3.993.998
2020	4.147.147
2019	3.628.026
2018	3.273.320
2017	3.064.727
2016	2.860.346
2015	2.696.171
2014	2.741.709
2013	2.954.074
2012	2.913.104
2011	3.078.565

Kaynak: Faostat, 2023

Tablo 1'den görüleceği üzere dünya badem üretimi 10 yılda 3.078.565 milyon tondan 3.993.998 milyon tona yükselmiştir. Tablo 2'de ise badem üretiminde öne çıkan ülkeler sunulmaktadır.

Tablo 2. Ülkelere Göre Badem Üretimi

ÜLKELER	TON
ABD	2.189.040
İspanya	365.210
Avustralya	285.605
Türkiye	178.000
Fas	169.255
İran	163.568
Suriye	87.768
Tunus	75.000
İtalya	71.620
Cezayir	55.448

Kaynak: Faostat,2023

Tablo 2’de yer verilen ülkelere göre badem üretiminde, ilk sırada ABD yer almaktadır. İkinci sırada ise İspanya gelmektedir. Ardından Türkiye’ye yakın coğrafyada olan ülkeler üretimi ile takip etmektedir. Üretimde Türkiye’nin yakın coğrafyası dikkat çekmektedir. Bu çerçevede Türkiye ve yakın coğrafyasındaki badem üretimine ilişkin üretim Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3. 2021 Yılı ve Yakın Coğrafyasında Üretim Miktarları

ÜLKELER	TON
İspanya	365.210
Türkiye	178.000
Fas	169.255
İran	163.568
Suriye	87.768
Yunanistan	22.750
İsrail	10.028

Kaynak: Faostat,2023

Tablo 3’te sunulduğu üzere sırasıyla İspanya, Fas ve İran, Türkiye’nin yakın coğrafyasındaki üretimde önemli ölçüde olduğu görülmektedir. Türkiye ise bu tabloda ikinci sırada yer alması Dikkatleri çekmektedir.

Dünyada badem tüketimi son yıllarda önemli ölçüde artış göstermiştir. Badem, sağlıklı bir atıştırılabilirlik olarak değerlendirildiği için birçok insan tarafından tercih edilmektedir. Ayrıca bademin sağlık faydaları ve besleyici özellikleri de tüketimini artıran faktörleri arasındadır.

Badem tüketimi, özellikle Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya gibi bölgelerde oldukça yaygındır. Amerika Birleşik Devletleri, dünyanın en büyük badem tüketicisi ve üreticilerinden biridir. Özellikle Kaliforniya eyaleti, dünya badem üretiminin büyük bir bölümünü karşılamaktadır. Çin, badem tüketimi açısından önemli bir pazar haline gelmiştir. Geleneksel olarak badem, Çin mutfağında kullanılan bir bileşen olmuştur.

Son yıllarda ise Çin’deki sağlık trendleri ve bademin sağlıklı yağlar, vitaminler ve mineraller açısından zengin olması nedeniyle tüketimi daha da artmıştır. Avrupa ülkeleri arasında ise İspanya ve İtalya, badem tüketiminin yoğun olduğu ülkelerdir. İspanya, badem üretiminde dünya genelinde önemli bir konuma sahiptir ve aynı zamanda badem ihracatında da önde gelen ülkelerden biridir.

Badem tüketimi, genellikle ham olarak tüketilmesinin yanı sıra badem unu, badem sütü, badem ezmesi ve badem yağı gibi farklı şekillerde de kullanılmaktadır. Bu ürünler, farklı mutfaklarda ve tariflerde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Sonuç olarak, dünyada badem tüketimi hem atıştırılabilirlik olarak hem de farklı ürünlerin içerisinde kullanılarak yaygın bir şekilde gerçekleşmektedir. Sağlıklı beslenme trendlerinin etkisiyle badem tüketimi gelecekte de artmaya devam edebilir.

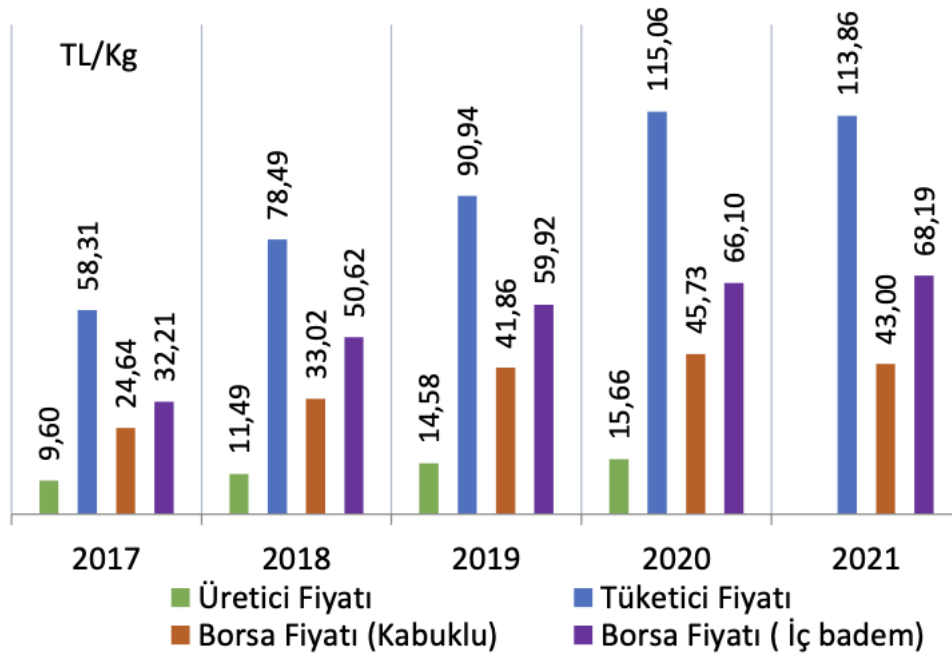
Tablo 4.Türkiye Badem Verileri (Ton)

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/2020	Değişim (%) ¹
Üretim	80	85	90	100	150	50,0
Alan (bin da)	297	333	352	422	471	11,6
Tüketim	85	99	114	117	183	56,9
İthalat	21	36	49	50	59	17,0
İhracat	13	19	21	29	19	-35,8
Kişi başına tüketim (kg)	1,1	1,2	1,4	1,4	2,2	57,1
Yeterlilik derecesi (%)	90,5	83,0	75,7	82,3	78,7	-4,4

Kaynak: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr>

Türkiye’de badem tüketimi 2015 yılında 1,1 kg iken 2020 yılında 2,2 kg’ye yükselmiştir.

Şekil 1. Yıllara göre Badem Fiyatı

Kaynak: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr>

2021 yılı iç badem ortalama tüketici fiyatı 113,86 TL/kg olarak oluşmuştur. 2021 yılı Aralık ayı iç badem tüketici fiyatı bir önceki yılın aynı ayına göre %57,6 oranında, bir önceki aya göre ise %26,1 oranında artarak 164,40 TL/kg olmuştur.

2021 yılında kabuklu badem borsa fiyatı 43,00 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. Aynı yılda iç badem borsa fiyatı bir yıl öncekine göre %61 oranında artarak 68,19 TL/kg olarak gerçekleşmiştir.

İthalat

Dünya badem ithalat verileri Tablo 5’de sunulmaktadır.

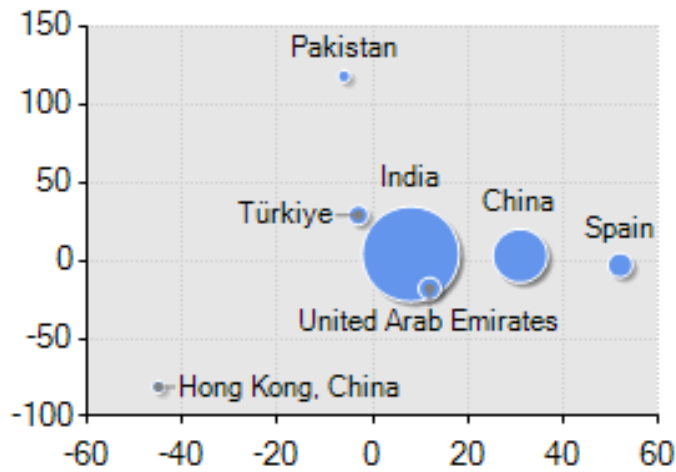
Tablo 5. Dünya Badem İthalatı

İthalatçılar	İthalat Değeri (2022)	Ticaret Dengesi (2022)
Dünya	1.452,.149	123.927
Hindistan	901.481	-901.312
Çin	278.867	-278.312
İspanya	48.438	-16.930
Birleşik Arap Emirlikleri	42.575	-41.648
Türkiye	35.643	-32.761
Hong Kong	13.415	5.631
Pakistan	12.037	-12.014
Ukrayna	11.562	-11.559
Nijerya	9.334	-9.334
İtalya	8.777	17.201

Kaynak: Trademap, 2023

1.4 milyar dolarlık dünya badem ithalatında en fazla paya sahip ülke Hindistan’dır. Sonrasında ise Çin, İspanya, Birleşik Arap Emirlikleri, Türkiye, Hong Kong, Pakistan, Ukrayna, Nijerya ve İtalya gelmektedir. Hong Kong ve İtalya dışındaki ülkeler dış ticaret açığı vermektedir. Sadece ithalat değil aynı zamanda ithalatın artış trendine bakmak da önemlidir. Bu amaçla Şekil 2’de sunulan verilerden de yararlanmak gereklidir.

Şekil 2. Ülkelerin İthalatındaki Artış

Kaynak: Trademap, 2023

Şekil 2’de en fazla öne çıkan ülkeler Çin ve İspanya’dır. İspanya mesafe olarak Türkiye daha yakındır. İspanya ithalatının alt detaylarına daha dikkatli bakmak faydalı olacaktır.

Tablo 6. İspanya Badem İthalatı

İhracatçılar	İhracat Değeri	Pay %
Dünya	48.438	
Portekiz	36.869	76,1
Belçika	5.382	11
ABD	2.400	5
İtalya	2.140	4
Fransa	836	1
Almanya	417	0,9
Avusturya	220	0,5
Vietnam	83	0,2
Hollanda	45	0,1
Hindistan	22	0

Kaynak: Trademap, 2023

Tablo 6’den anlaşılacağı üzere İspanya ithalatının %76,1 oranda Portekiz’e yapmaktadır.

SONUÇ

Çalışma sonuçlarına göre dikkat çeken ülke İspanya olmuştur. İspanya’nın ithalatının büyük çoğunluğunu Almanya diğer kısmını ise Belçika ve diğer ülkeler sırasıyla yer almaktadır. Türkiye’nin badem üretimindeki önemi göze çarpmaktadır. Doğru hedef pazarlara sunulacak badem ihracatında fırsatlar elde edilebilir.